

Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Stubičke Toplice

Krešimir Škof

Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Stubičke Toplice

1. Uvodno – položaj, povijesni podaci i razvoj:

Podno sjevernih obronaka Medvednice u pitomjoj dolini Hrvatskog zagorja, na izvorima termalne vode, u kraju blage klime i bogate šumske vegetacije razvile su se Stubičke Toplice. Specijalna bolnica Stubičke Toplice smjestila se u prostranom parku sa stoljetnim jelama između brjegov Kapelščak i Kamenjak, na mjestu utoka potoka Vidak i Topličina.

Termalno vrelo u upotrebi je od antičko – rimskog doba, a 1209. godine u doba Andrije Arpadovića spominje se kao «Teplitz bey Stubisza», spominju se i u istrazi protiv Franje Tahya 1567. godine, a završna bitka seljačke bune 1573. godine odvijala se na obližnjem brdu Kapelščaka, svoj procvat doživljavaju krajem 18. i početkom 19. stoljeća. Iz Lalangueovog djela o ljekovitim vodama izdanog 1777. godine točno se može odrediti vrijeme nastanka «Vojkffijevog krova prostranog», bazena s termalnom vodom i zato je 1776. godina istaknuta na amblemu bolnice kao početak kontinuirane balneološke tradicije u Stubičkim toplicama.

Današnja bolnica slijednik je lječilišta koje datira od 1811. godine kada je zagrebački biskup Maksimilijan Vrhovac dao izgraditi kupališnu zgradu s unutaršnjim bazenom, po njemu prozvanim «Maksimilianeum», osmerokutni paviljon Dijanina kupelj, dvorane za ples i društveni život te blagovaonicu.

Dijanina kupelj

Kompleks Maksimilianeum

U drugoj polovici 19. stoljeća vlasnici postaju nasljednici Maksimilijana Vrhovca. Sve do 1918. godine kupalište je nepromijenjeno, a o tome svjedoči prospekt iz 1914. godine, kada je vlasnik bio barun Rauch koji temeljito uređuje toplice pa su gostima na raspolaganju bazeni, mramorne kace, blatne kupelji, masaža, stalna kupališna glazba, glasovir, koncerti, plesne zabave. 1930. godine gradi se nova dvokatna zgrada s 44 sobe koja u prizemlju ima dvadesetak kada, nadograđuje se stara zgrada, proširuju gospodarske zgrade. Oko kupališta je uređen perivoj, a turističku ponudu su upotpunjavali vidikovac (zagorska panorama na Kapelščaku), te paviljon Bellevue na Kamenjaku. U perivoju se nalazio i muzički paviljon. Kamenjak je zbog svoje kvalitetne šumske vegetacije bio uključen u turističku ponudu lječilišta. Lječilište je imalo sezonski karakter, a osim medicinskih sadržaja pružani su i sadržaji za zabavu i razonodu. Prije Drugoga svjetskoga rata izdana je reklamna brošura "Termalno radio-aktivno kupalište" Stubičke Toplice.

01. kolovoza 1953. je osnovan rehabilitacijski odjel kao prvi takve vrste u NRH. Pod imenom „specijalna bolnica“ posluje od 1994. godine. Bolnica je ugovorna ustanova HZZO-a i ugovorom skrbi o 150 pacijenata na stacionarnom liječenju uz polikliničke specijalističke ordinacije. Ostali kapaciteti bolnice su namijenjeni tržištu.

Objekt „Maksimilijan“ sagrađen je dvadesetih godina prošlog stoljeća i trenutačno je u rekonstrukciji. Objekt je spomenik kulture nulte kategorije te se poštuju svi zahtjevi konzervatora za očuvanjem. Bazen „Maksimilijan“ obnovljen je na isti način 2005. godine i jedini je bazen takvog tipa u Evropi.

Sredinom šezdesetih godina prošlog stoljeća sagrađen je terapijski bazen koji je temeljito obnovljen 2010. godine. Objekt «Toplice» je izgrađen 1973. godine, a objekt «Dijana» 1997. godine.

Bazen Maksimilijan iz 1814. godine

Obnovljeni terapijski bazen

2. Termalna voda:

Termalne izvore pokraj Stubice prvi je opisao ugarski povjesničar Nikola Istvanffy početkom 17. stoljeća., a 1772.g. liječnik Ivan Lalangue opisao ljekovitost vode. Kroz park bolnice prolazi glavna termalna brazda koja se nalazi ucrtana na svim katastarskim planovima i uživa posebnu zaštitu.

Bazen Maksimilijan je imao podno punjenje termalnom vodom. Izgradnjom brane na potoku Topličina kao i izgradnjom kolektora kroz Stubičke Toplice sedamdesetih i osamdesetih godina prošlog stoljeća, došlo je do podzemnog miješanja termalnih i otpadnih voda pa je bazen godinama bio zatvoren. 2005.g. izvršena je kompletna rekonstrukcija bazena kojom prilikom je napušteno punjenje preko podnica pa se danas bazen puni putem cijevi i električnih crpki. Termalni izvor koji je punio bazen je zaštićen i konzerviran, a voda se nalazi na dubini od samo 12 metara.

Terapijski bazen je renoviran 2010. godine. Oba bazena se pune termalnom vodom, održava se konstantna temperatura vode od 34° C, adekvatnog Ph faktora što kontrolira moderno bazensko postrojenje.

Termalna voda je prirodni ljekoviti činitelj, temperatura na izvoru je do 69° C čime se ubraja među najtoplije vode u regiji. Prilikom korištenja vode potrebno je istu ohladiti čime ona zadržava svoja prirodna obilježja i kakvoću. Prema analizi i balneološkoj klasifikaciji izvršenoj 1997. godine u balneološkom laboratoriju Zavoda za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, stubička voda je kalcijeva (Ca) – magnezijeva (Mg) – hidrogenkarbonatna (HCO₃) – sulfatna (SO₄) hipotermna, a odlikuje se radioaktivnošću od 3,16 Macheovih jedinica.

Kemijski sastav i fizikalna svojstva vode:

1 litra vode sadrži: mval%	mg	mmol	mval	
Kationa:				
Litija (Li ⁺)	0,09	0,013	0,013	0,17
Natrija (Na ⁺)	29,03	1,263	1,263	16,71
Kalija (K ⁺)	7,03	0,18	0,18	2,38
Magnezija (Mg ⁺⁺)	25,736	1,059	2,118	28,02
Kalcija (Ca ⁺⁺)	78,32	1,954	3,908	51,71
Stroncija (Sr ⁺⁺)	0,14	0,002	0,003	0,04
Barija (Ba ⁺⁺)	0,01	0,000	0,000	0,00
Mangana (Mn ⁺⁺)	0,02	0,000	0,001	0,01
Željeza (Fe ⁺⁺)	0,15	0,003	0,005	0,07
Aluminija (Al ⁺⁺⁺)	0,6	<u>0,022</u>	<u>0,067</u>	<u>0,89</u>
		4,496	7,548	
Aniona:				
Fluorida (F ⁻)	0,47	0,025	0,005	0,07
Klorida (Cl ⁻)	10,49	0,296	0,296	4,13
Bromida (Br ⁻)	0,016	0,000	0,000	0,00
Jodida (J ⁻)	0,005	0,000	0,000	0,00
Hidrogenkarbonata (HCO ₃ ⁻)	296,8	4,846	4,846	67,55
Sulfata (SO ₄ ⁻)	94,039	0,978	1,988	27,72
Hidrofosfata (HPO ₄ ⁻)	1,8	<u>0,019</u>	<u>0,038</u>	<u>0,53</u>
		6,164	7,173	
Nedisocirano:				
Silicijeve kiseline (H ₂ SiO ₃)	50,043	<u>0,641</u>	/	
		11,301	14,731	
Mineralizacija:				
Ugljičnog dioksida (CO ₂)	594,779			
	101,49			
Temperatura vode (°C)	65			
Radon (Rn) Bq/lit	45,85			
pH	6,9			
				= (3,4 M.J. = 1,24 nC)/lit

Voda u bazenima se redovito kontrolira preko nadležnih službi Zavoda za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije.

3. Indikacije za liječenje:

Bolnica obavljanjem svoje djelatnosti liječi i medicinski rehabilitira politraumatizirane i ortopedske bolesnike, bolesnike u okviru opće medicinske rehabilitacije i balneologije, neurološke i neurokirurške bolesnike te internističke i perifernovaskularne bolesnike. Pruža se specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita, obavljaju se dijagnostičke pretrage te se obavljaju mjere prevencije kod pojedinih bolesti.

Indikacije za liječenje su:

- degenerativne bolesti zglobova i kralješnice
- upalne reumatske bolesti, reumatoidni artritis i ankilozatni spondilitis
- izvanzglobni reumatizam
- posljedice politraume stanja nakon operativnih i rekonstruktivnih zahvata na sustavu kretanja
- ispadi funkcija perifernog i središnjeg živčanog sustava
- stanje nakon neurokirurških zahvata
- stanja nakon operativnih zahvata na krvnim žilama udova i periferne krvožilne bolesti
- stanje nakon sportskih ozljeda

4. Zdravstveni radnici i oprema za pružanje usluge:

Za kvalitetno provođenje medicinske rehabilitacije brinu visoko stručni zdravstveni radnici. U bolnici je zaposleno 16 liječnika – specijaliste fizijatri, neurolog, internista, radiolog, 52 fizioterapeuta od čega 23 viših fizioterapeuta, dva viša radna terapeut i 28 fizioterapeuta srednje spreme, 51 medicinska sestara od čega 14 viših medicinskih sestara, te ostalih stručnih djelatnika – logoped, socijalni radnik, diplomirani inženjer medicinske biokemije, profesor kineziologije i rehabilitacije. Stacionarna rehabilitacija se provodi preko pet medicinskih odjela – opće rehabilitacije, ortopedskog odjela, neurološkog odjela, odjela politraume i odjela poliklinike. Poliklinička rehabilitacija se provodi putem fizijatrijskih ambulanti, neurološke, radiološke i internističke ambulante.

Liječnici aktivno s radovima sudjeluju na liječničkim kongresima pojedinih specijalnosti i provode ostalu stalnu edukaciju. Medicinske sestre i fizioterapeuti udruženi su u svoje komore te provode stalnu edukaciju putem predavanja koja se odvijaju i u matičnoj ustanovi, kao i doedukacije za pojedine specifične medicinske programe.

Specijalna bolnica opremljena je suvremenom medicinskom opremom za potrebe dijagnostike u općem biokemijskom laboratoriju, UZV i RTG dijagnostici te internističko – kardiološkom i neurofiziološkom laboratoriju uz svu

suvremenu medicinsku opremu potrebnu za pružanje fizioterapijskih usluga i medicinske rehabilitacije. Zastupljena je i potpuna elektroterapija - DDS, IFS, TENS, galvanizacija, elektrostimulacija, Koltzove struje, UZV, magnetoterapija, laser, KV, sollux.

Kurativni postupci odvijaju se u:

- zatvorenom bazenu – hidro gimnastika,
- individualne kupelji u kadama i Huubardu,
- skupni i individualni programi medicinske i korektivne gimnastike u dvije suvremeno opremljene dvorane,
- radna i okupaciona terapija u likovnoj radionici,
- primjenjuju se hidromasaža, ručna i vibraciona masaža, limfna drenaža, akupresura, peloido i parafinoterapija, Vaskulator,
- treninzi na balans platformi,
- poseban naglasak je stavljen na individualnu kineziterapiju gdje se provode vježbe i tretmani po Bobatu, Cyriax-u, Mc Kenziju te Mulliganu.

Terapija u dvorani

Radna terapija

Elektroterapija

5. Smještajni kapaciteti

Svi objekti u bolnici su međusobno povezani hodnicima, liftovima i prilagođenim putovima za invalidne osobe sa rampama, rukohvatima i sl. Sobe su jednokrevetne i dvokrevetne i svaka soba ima svoju kupaonicu i wc, a većina soba ima balkon.

Objekt Maksimilijan je najstariji objekt – građen 20-tih godina prošlog stoljeća. Trenutačno je van upotrebe, objekt se rekonstruira na razinu četiri hotelske zvjezdice i u konačnici bi trebao imati oko pedesetak kreveta raspoređenih u jednokrevetne, dvokrevetne i apartmane sa posebno opremljenim sobama za nepokretne osobe. U jednom dijelu prizemlja objekta se nalazi obnovljeni bazen Maksimilijan sa caffè barom Maksimilianeum. U drugom dijelu prizemlja nalaze se kade za kupanje koje se za sada van upotrebe, a projektno se predviđa preuređenje istog dijela u hidroterapijske prostore sa modernim sadržajima - jacuzzi, sauna, wellnes sadržaji i sl. Objekt je spomenik kulture nulte kategorije te se poštuju svi zahtjevi konzervatora za očuvanjem.

Prva faza rekonstrukcije završava krajem četvrtog mjeseca ove godine i biti će na raspolaganju devet soba.

Objekt „Toplice“ generalno je obnovljen 2007/08.godine – krovšte, kupaone i sanitarni čvorovi, balkoni, hodnici. Objekt raspolaže sa 159 kreveta smještenih u 31 jednokrevetnu i 60 dvokrevetnih soba raspoređenih na tri kata. Na trećem katu smješteni su najteži neurološki bolesnici pa taj odjel ima i video nadzor radi učestalog praćenja stanja pacijenata. U prizemlju se nalaze polikliničke ambulante, elektro terapije, parafin, masaže, huubart kade. Na samom ulazu je prijamna kancelarija te kancelarije uprave bolnice.

Objekt «Dijana» je izgrađen 1997. godine, ima 9 jednokrevetnih soba, 23 dvokrevetne sobe te dva apartmana raspoređenih na dva kata. Objekt je na nivou tri hotelske zvjezdice – svaka soba ima telefon, klimu, tv, kupaonu/wc. U prizemlju se nalazi bogato opremljeni fitness centar te dvorane za fizikalne terapije.

6. Prateći sadržaji:

Pacijentima i ostalim posjetiteljima i korisnicima su na raspolaganju bolnički restoran i kuhinja u kojima se uvodi haccp standard sa mogućnošću naručivanja jela po narudžbi. Doručak, ručak i večera se služe u restoranu, a za teže pokretne bolesnike i u sobama ili u blagovaonama na odjelima.

U caffè baru poslužuju se topli napici, bezalkoholna pića te kolači spremljeni u vlastitoj slastičarnici.

Bolnica ima zavidan fondus knjiga koje se mogu posuđivati. U biblioteci ima stručnih naslova, beletristike te vjerskih sadržaja. U fundusu biblioteke se nalaze i djela nedavno preminule pjesnikinje Vesne Parun koja je posljednjih deset godina provela u objektu „Toplice“.

Vesna Parun, 10.04.1922. – 25.10.2010.

U knjizi „Topuzina“ koju je pisala u Bolnici i objavila ju 60 godina od objave prve zbirke “Zore i vihori” napisala je:

„Boraveći dulje u Zagorju, među kajkavcima, nehotice oplemenih svoju samouvjerenu štokavštinu. Makar u proznom tkanju. Lirika ko lirika, svoja je i kad je na izdisaju”

U bolnici je i kapela u kojoj mjesni župnik služi svete mise svakog četvrtka.

7. Investicije u tijeku i u planu:

Već nekoliko godina Specijalna bolnica ulaže znatna financijska sredstva za poboljšanje uvjeta smještaja te obnavljanje opreme u cilju što bolje i kvalitetnije usluge koju pruža pacijentima HZZO-a i pacijentima koji su u mogućnosti sami plaćati kako rehabilitaciju tako i preventivno korištenje usluga u cilju poboljšanja zdravlja.

Radovi na uređenju zgrade koja povezuje stari bazen sa objektom Dijana i objektom Toplice su u tijeku. Tim se zahvatom dobiva novi spojni hodnik između svih objekata, te objekt na nivou hotelske četiri zvjezdice. U planu je izrada projektne dokumentacije za uređenje ostatka objekta Maksimilijan – dvorišni dio zgrade na dva kata te prednji dio iznad renoviranog bazena. Objedinjavanjem projektne dokumentacije će bolnica biti spremna prijaviti se i za predpristupne fondove EU. Vrijednost cijele investicije se aproksimativno planira sa 20 milijuna kuna.

8. Budućnost:

Bolnica se užurbano priprema kako bi ulazak RH u EU dočekala spremna. Otvorit će se ogromno, bogato tržište za koje treba, osim termalne vode i adekvatne medicinske rehabilitacije, imati na raspolaganju smještajne kapacitete kojima se može konkurirati na tržištu. Ugovorima sa HZZO-om će se sve više smanjivati opseg usluga, samim time i financijski će se trebati okrenuti više na privatno tržište i na privatne osiguravatelje. Bolnici već sada privatni pacijenti donose 20 posto prihoda, a u budućnosti će taj udio biti znatno veći.

Krešimir Škof, mag. iur., zamjenik ravnatelja

mob:098 - 98-28-879

Kontakti SB:

tel:049-201-000

fax:049-201-005

e-mail:bolnicast@gmail.com